

Sygn. akt II Cz 767/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karina Marczak
Sędziowie:	SO Sławomir Krajewski (spr.) SO Tomasz Szaj

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 maja 2014 roku w S.

sprawy z wniosku Gminy M. S. - Zarządu (...) w S.

z udziałem: M. B. (1), J. B., małoletniego K. B., małoletniego O. B., K. Ś., J. K., M. B. (2)

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 28 listopada 2013 roku, sygn. akt II Ns 2890/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 kpc zawiesił postępowanie w sprawie II Ns 2890/13.

W uzasadnieniu wskazał, iż zarządzeniem z dnia 30 października 2013 roku, doręczonym w dniu 8 listopada 2013 roku, pełnomocnik wnioskodawcy został zobowiązany do złożenia odpisu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia po E. F. oraz po T. T., w terminie 14 dni pod rygorem zwieszenia postępowania. Zarządzenie to nie zostało wykonane mimo upływu określonego terminu. W piśmie z dnia 21 listopada 2013 roku pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, iż nie posiada ww. dokumentów i nie jest mu wiadome, czy w ogóle one istnieją oraz jaka jest ich treść. Wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania K. Ś., J. K., M. B. (2), M. B. (1) oraz J. B. na okoliczność ustalenia, czy po zmarłych E. F. i T. T. było prowadzone postępowanie spadkowe. Ponadto pełnomocnik wnioskodawcy złożył wniosek o wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie na podstawie art. 672 kpc.

Sąd I instancji wskazał, iż w myśl art. 177 § 1 pkt 6 kpc, sąd może zawiesić postępowanie w sprawie, jeżeli na skutek niewykonania przez powoda zarządzeń, nie można nadać sprawie dalszego biegu. Nadto stosowanie do treści art. 670 § 1 kpc Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą.

Sąd zważył, iż ze złożonych do akt sprawy odpisów aktów stanu cywilnego wynika, iż spadkobiercami po zmarłej M. F. są m.in. jej siostra T. T. oraz mąż E. F., którzy zmarli po niej. W ocenie Sądu dopełnił on swego obowiązku ustalenia z

urzędu, kto jest spadkobiercą. A przy tym nadanie sprawie biegu jest możliwe wyłącznie poprzez wezwanie do udziału w sprawie spadkobierców T. T. i E. F.. Skoro bowiem zmarli oni po spadkodawczyni, niezbędne jest uczestnictwo w sprawie ich spadkobierców. Ustalenie tych spadkobierców nastąpić może wyłącznie w wyniku przeprowadzenia postępowania spadkowego bądź też poprzez sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia po ww osobach.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w przedmiotowym postępowaniu sąd jest zobowiązany jedynie do badania z urzędu, kto należy do kręgu spadkobierców po zmarłej M. F.. Rzeczą Sądu w analizowanej sprawie nie jest zatem ustalanie kręgu spadkobierców po innych zmarłych. Stwierdzenie powyższego winno nastąpić w odrębnym postępowaniu, w którym będzie możliwe wezwanie spadkobierców T. T. i E. F. przez ogłoszenie.

Ponieważ pełnomocnik wnioskodawcy nie wykonał nałożonego przez Sąd zobowiązania, nie jest wiadome, kto wystąpić ma w sprawie jako następca prawny T. T. oraz E. F.. Zatem nie jest możliwe nadanie sprawie dalszego biegu, co uzasadnia zawieszenie postępowania w sprawie.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżył wnioskodawca i wniósł o jego uchYLENIE i zasądzenie od uczestników na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Skarżący zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie:

- art. 177 1 pkt 6 kpc, polegające na wydaniu postanowienia o zawieszeniu postępowania z uwagi na niewykonanie przez wnioskodawcę zarządzenia z dnia 30 października 2013 roku, pomimo, iż niewykonanie przedmiotowego zarządzenia nie uniemożliwiało nadania sprawie dalszego biegu, w szczególności w świetle powołanych przez wnioskodawcę dowodów zarówno we wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, jak i w piśmie z dnia 19 listopada 2013 roku,

- art. 669 kpc, w zw. z art. 220 kpc, w zw. z art. 13 § 2 kpc, polegające na nie przeprowadzeniu rozprawy celem ustalenia kręgu spadkobierców po M. F., a w szczególności celem przesłuchania pozostałych stron postępowania, która to czynność z wysokim prawdopodobieństwem skutkowałaby ustaleniem, czy po zmarłych E. F. oraz T. T. były prowadzone postępowania spadkowe, w szczególności czy istnieją akty poświadczenia dziedziczenia lub postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po tych osobach, a także ewentualnie, kto znajduje się w posiadaniu ww. dokumentów,

- art. 670 kpc, polegające na zaniechaniu badania z urzędu kręgu spadkobierców zmarłego,

- art. 672 kpc, polegające na zaniechaniu wezwania spadkobierców przez ogłoszenie;

- art. 227 kpc, w zw. z art. 13 2 kpc, polegające na nie przeprowadzeniu dowodu z zeznań uczestników postępowania K. Ś., J. K., M. B. (2), M. B. (1) oraz J. B. na okoliczność, czy było prowadzone postępowanie spadkowe po zmarłych E. F. oraz T. T. oraz ewentualnych wyników tych postępowań.

W uzasadnieniu skarżący podkreślił, że przesłanka niemożności nadania sprawie dalszego biegu wskutek niewykonania zobowiązania sądu nie została spełniona. Albowiem Sąd mógł zobowiązać pozostałych uczestników do przedstawienia żądanych dokumentów. Z uwagi na dyspozycję art. 669 kpc, Sąd powinien był przeprowadzić rozprawę chociażby w zakresie zagadnienia wstępnego jakim jest ustalenie, czy doszło do wydania żądanych postanowień lub aktów poświadczenia dziedziczenia, czego nie uczynił. W przedmiotowej sprawie Sąd zaniechał przeprowadzenia posiedzenia, uniemożliwiając tym samym przeprowadzenia dowodu z zeznań uczestników postępowania, którzy mogliby przedstawić indywidualne oświadczenia na okoliczność aktualnego stanu prawnego po zmarłych E. F. i T. T.. Dopiero wówczas wnioskodawca mógłby podjąć konieczne kroki celem przeprowadzenia niezbędnych postępowań o stwierdzenie nabycia spadku. Wnioskodawcy przy tym nie jest wiadome, czy postępowania spadkowe po w/w zmarłych zostały kiedykolwiek przeprowadzone, a możliwość przedstawienia aktualnego stanu prawnego przez osoby najbliższe była najszybszym środkiem uzyskania potrzebnych danych.

Nadto wskazał, że w myśl art. 672 kpc, jeżeli dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające, postanowienie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku może zapaść dopiero po wezwaniu spadkobierców przez ogłoszenie. Zaniechanie przez Sąd wykorzystania tej możliwości również zasługuje na dezaprobatę.

Nader ważny i zasługujący na uwagę jest w ocenie skarżącego fakt, że w wyniku zawieszenia postępowania, nie przeprowadzenia rozprawy, a co za tym idzie niedopuszczenia dowodu z zeznań pozostałych uczestników postępowania, Sąd I instancji narusza postulat wyrażony w art. 6 kpc, bowiem utrudnia wnioskodawcy dochodzenie swoich roszczeń w stosunku do następców prawnych po zmarłej, przyczynia się do przewlekłości postępowania i zaspakajania wierzytelności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadnym.

Jakkolwiek w istocie wnioskodawca nie wykonał zobowiązania zawartego w piśmie sądowym z dnia 30 października 2013 roku, to nie sposób na obecnym etapie sprawy uznać, że w następstwie powyższego zachodzi niemożność nadania sprawie dalszego biegu, w rozumieniu i ze skutkiem normowanymi w art. 177 § 1 pkt 6 kpc, który co do zasady mógł znaleźć zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, na mocy art. 13 § 2 kpc.

Zwrócić tu należy uwagę, że sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia po danym spadkodawcy może być ustalone na podstawie danych dostępnych na stronie internetowej samorządu notarialnego.

Po wtóre miejscem ostatniego zamieszkania tak T. T., jak i E. F. był S., co determinowało wyłączną właściwość miejscową sądu spadku (art. 628 kpc). Możliwym jest przeto ustalenie, czy toczyły się przed takim sądem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po obojgu ww.

Po trzecie wreszcie wnioskodawca zgłosił również wniosek o przesłuchanie na przedmiotową okoliczność uczestników, w tym K. Ś. i M. B. (2), które należą do kręgu spadkobierców ustawowych odpowiednio: T. T. i E. F. i w ich drodze możliwą jest próba ustalenia, czy postępowania takie się toczyły, a w konsekwencji także kręgu uczestników postępowania.

Dopiero w przypadku, gdy żadna z tych trzech czynności nie doprowadzi do ustalenia kręgu spadkobierców T. T. i E. F., którzy winni być uczestnikami postępowania, możliwym będzie rozważanie zawieszenia postępowania.

Reasumując przyjąć należało, że zawieszenie postępowania w sprawie zaskarżonym postanowieniem było co najmniej przedwczesnym i w konsekwencji, na podstawie art. 386 § 1 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzec jak w sentencji postanowienia.

(...)

- (...)

- (...)

- (...)

- (...)